

PESSEBRE: "LA PEDRA SECA AL MONT-ROIG DEL SEGLE XIX"

El Centre Miró acull un pessebre dedicat a la pedra seca, donat que a l'abril d'enguany, la Generalitat de Catalunya va declarar Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN), en la categoria de Zona d'Interès Etnològic, 5 barraques de pedra seca del terme de Mont-roig. Són les barraques del Jaume de la Cota, Comuns del Pellicer, Miquel Terna, Lliris i Espiral. És un reconeixement molt important per al patrimoni del nostre municipi que cal divulgar.

En aquest pessebre, que pretén donar a conèixer aquestes belles construccions, hi podem trobar reproduccions de les 5 barraques esmentades. L'hem ambientat al camp de Mont-roig, concretament a les Terres Noves, el lloc on estan ubicades, reproduint escenes rurals del segle XIX, època en què es van bastir aquestes construccions.

Fins al segle XVIII tota aquesta zona era erma, no s'havia conreat mai, però a finals del segle hi va haver un important creixement demogràfic a Mont-roig i calia incorporar noves terres per conrear i així, proporcionar mitjans de subsistència a la població. Es van fer les "rompudes", que consistien en desarmar els terrenys, és a dir, tallar arbres i arbustos, netejar el bosc i, finalment, llaurar la terra per tal de deixar el sòl apte per al cultiu. Al llaurar, afloraven a la superfície gran quantitat de pedres que destorbaven i, amb elles, el

pagès va bastir diversos tipus de construccions per fer més planera la dura existència al camp: marges, murs de separació entre finques, carrerades, trones i també barraques, la funció de les quals era aixoplugar el pagès i l'animal de càrrega i arrossegament, davant les inclemències meteorològiques: pluja, vent, calor i fred.

Mont-roig és un poble agrícola, envoltat d'un entorn rural, on la pedra seca és un dels principals elements estructuradors del nostre paisatge, la qual cosa aporta valors estètics, històrics i ecològics. Les construccions de pedra seca són un dels elements etnològics que s'adapten millor al medi, marcant la fisonomia paisatgística del territori i convertint-les en un important valor patrimonial de gran potencialitat turística, ja que són veritables obres d'art de l'arquitectura popular. Escampades pel terme hem localitzat 135 barraques en bastant bon estat de conservació, a més d'una munió de carrerades, cisternes, forns de calç i de guix, trones, clapers, arneres i, per tot arreu, s'estenen els murs de pedra i els marges.

En aquest pessebre hem volgut representar els pagesos en les activitats habituals del dia a dia, durant la verema, la recollida de les olives, anant amb el carro a mercat, anant cap al tros, fent la migdiada... També hem recreat el món de la ramaderia, amb el

pastor, el gos, les ovelles i una carrerada, el camí ramader per on transitaven els ramats. Hem vestit els personatges amb la indumentària d'aquella època, situant-los a la vora de les barraques i envoltats de vinyes i oliveres (els conreus predominants al nostre terme al s. XIX). També hem volgut representar-hi el camí vell de Pratedip i el camí del Casalot, els quals permetien als pagesos de Mont-roig apropar-se a aquelles terres.

Per fer aquest pessebre s'han necessitat vuit mesos, moltíssimes hores de feina i una gran quantitat de pedres per poder bastir les barraques i els marges, que s'han anat a buscar a la serra de la Pedrera. Són pedres calcàries, com les que es poden trobar a la partida de les Terres Noves. El disseny, la realització de les figures del pessebre, els arbres, els carros, les mules i els estris del camp són obra de la Yolanda Vela i el treball de la pedra de les barraques i marges és obra de la M. del Pilar Just, l'Angelina Rovira, la Cristina Bargalló i l'Esther Bargalló. També hi han col·laborat en diverses tasques altres membres de la junta del Centre Miró.

El naixement l'hem situat a la barraca del Jaume de la Cota, la més monumental del terme i una de les més grans de Catalunya, que anomenem "la Catedral".

Aquest pessebre es podrà visitar fins el 29 de gener.

